

ΟΛΟΤΑΧΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΓΕΜΑΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ: Σ. Σκιελ-λαρόπουλος Γεν. Γραμ. Υπουργείου Παιδείας, Α. Σκιᾶς (ὄναρ ἄνθρωπος) καὶ Ν. Ἐξαρχόπουλος (Ξιφίρ μπαλέρ) Καθηγ. Πανεπιστημίου, Ι. Μεγνρέως, Τμηματάρχης Υπουργ. Παιδείας, Θ. Μιχαλόπουλος καὶ Χρ. Οἰκινόμου, παιδαγωγοὶ (κι ἀμὰν ἀμὰν) καὶ πίσω ἀπ' ὅλους αὐτοὺς Σκιᾶς τοῦ Χατζηδάκη.

«Ἡ Ἐπιτροπεία, κληθεῖσα νὰ ἐκφράσῃ γνώμας ἐπιζητήματος οὕτω σπουδαίου καὶ οὕτω σφοδρῶς συνταράσσοντος τὴν κοινὴν γνώμην, ὅσον τὸ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, ἣν πρέπει νὰ ἐκμανθάνωσιν οἱ Ἑλληνοπαῖδες ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν, ἐνόμισεν ὅτι ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὴν νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς ἀπλὴν ὑποβολὴν προτάσεων περὶ τοῦ πρακτέου, ἀλλὰ νὰ προβῇ εἰς ἐπιστημονικὴν ἀνάγνωσιν τῶν συναφῶν ζητημάτων.

Πρὸς τοῦτο κατήρτισεν ἐκθεσὶν μακράν, ἐν ταύτῃ δ' ἐξετάζει κατὰ πρῶτον, ποία ἡ γλῶσσα, ἣν πρέπει νὰ διδάσκωνται οἱ παῖδες ἐν τῷ σχολείῳ. Ἀποδεικνύει δὲ:

α') «Ὅτι διγλωσσία δὲν ὑπάρχει μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ παρὰ πᾶσι τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς. Πανταχοῦ συνυπάρχουσιν δύο σπουδαίως διαφέρουσαι γλωσσικαὶ παραλλαγαί. «Ἡ μὲν συνήθως ὁμιλουμένη, ἡ χρησιμεύουσα εἰς πρόχειρον συνεννόησιν περὶ κοινῶν ὑποθέσεων, ἡ δὲ διερμηνεύουσα τὰ σπουδαιότερα διανοήματα καὶ τεχνικῶς διαμεμορφωμένη, ἥτις καὶ γράφεται».

β') Πανταχοῦ θεωρεῖται ὡς ἡ κυρίως «καὶ κατ' ἐξοχὴν γλῶσσα τοῦ ἔθνους οὐχὶ ἡ γλῶσσα τῶν ἀπαιδευτῶν, ἀλλ' ἡ τῶν πεπαιδευμένων τάξεων». Πανταχοῦ θεραπεύεται αὕτη φιλοτιμότητα. «Αὕτη δὲ εἶναι καὶ ἡ ἐν τοῖς σχολείοις συστηματικῶς διδασκόμενη».

Ἐξετάζονται εἰτα οἱ λόγοι, δι' οὓς παρ' ἡμῖν ἡ καθαρῆουσα γλῶσσα πρέπει νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς σχολείοις. Καὶ ὑποδεικνύονται οἱ τρόποι, καθ' οὓς πρέπει νὰ προάγηται ὁ μαθητῆς «βαθμιαίως, ἄνευ ἀλλάτων, ἀπὸ τῆς διαλεκτικῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν πεπαιδευμένων». Οὕτω διαγράφονται καὶ αἱ ἀρχαί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ρυθμίζηται ἡ γλῶσσα τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους.

Μετὰ τοῦτο ἐξετάζει ἡ Ἐπιτροπεία τὰ σήμερον ἰσχύοντα ἐν τοῖς σχολείοις. Ἀποδεικνύει δὲ, ὅτι οἱ νομοθεταὶ τῆς σημερινῆς σχολικῆς γλώσσης, οὐδὲν ἐκ τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης, οὔτε τῶν διδαγμάτων τῆς πείρας τῶν ἄλλων κρατῶν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν. Ἀλλ' ἡ ὅλη αὐτῶν προσπάθεια ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ ἔθνος γλῶσσαν, ἣν αὐτοὶ ὡς δημοτικὴν καὶ ζωντανὴν χαρακτηρίζουσιν, ἀλλ' ἥτις πράγματι εἶναι τραγελαφικὸν καὶ ἀνίπαρκτον γλωσσικὸν κατασκευάσμα, ὑπ' οὐδενὸς ὁμιλούμενον καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐπαφὴν πρὸς τὸν βίον τοῦ ἔθνους εὐρισκόμενον. Μὲ ἄλλας λέξεις ἐπεξήτησαν οὕτω νὰ ἐπιβάλλωσιν τὴν ἀπαισίαν «καλλιὰ ὄνη» γλῶσσαν.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐξετάζει ἡ Ἐπιτροπεία

διεξοδικῶς τὴν νεότευκτον καὶ παράδοξον σχολικὴν γλῶσσαν. Ἀναλύει τὴν ἐκδοθεῖσαν γραμματικὴν αὐτῆς καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν ἐγκεκριμένων ἀναγνωστικῶν βιβλίων. Προσδέτει προσέτι παρατηρήσεις μακρὰς περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐν τῷ παρελθόντι προπαρασκευάσαν οἱ μαλλιαροὶ τὸ ἔδαφος πρὸς ἀλλοίωσιν τῆς σχολικῆς γλώσσης καὶ περὶ τῶν μέσων, ὅτινα πρὸς τοῦτο μετέβησαν, ὅταν κατώρθωσαν νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν καιρὸν καθεστῶτος.

Ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ διατυπῶν τὰς γνώμας τῆς περὶ τοῦ πρακτέου. Μεταξὺ δὲ τῶν προτάσεων αὐτῆς, προέχει αὕτη:

«Νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι, ὡς ἀντισυνταγματικοί, οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ τῆς γλώσσης τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, μετὰ πάντων τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἀφορῶντων Β. Διαταγμάτων, Ἐγκυκλίων καὶ Ὀδηγιῶν. «Καὶ νὰ ἐκβληθῶσιν πάραυτα ἐκ τῶν σχολείων καὶ καὶ οἱ τὰ συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους ἐκείνους συνταχθέντα καὶ σήμερον ἐν χρήσει ὑπάρχοντα ἀναγνωστικὰ βιβλία, ὡς ἔργα ψεύδους καὶ κακοβούλου προδέσεως».

Ἴνα δὲ μὴ νομισθῇ, ὅτι ἡ Ἐπιτροπεία προβαίνει αὐθαίρετως εἰς τὰ πορίσματα τῆς, ἐκφράζει αὕτη τὴν εὐχὴν νὰ δημοσιευθῇ ἡ ἐκθεσίς τῆς καὶ λάβῃ γνώσιν πᾶς ὁ βουλόμενος τῶν ἐπιχειρημάτων, ἐφ' ὧν στηρίζει τὰς προτάσεις τῆς.

Πρέπει νὰ διαβάσετε ὅλοι τὸ ἄρθρον «**Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ**», γραμμένο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάντρα Κολλοναί, Ἐπιτροπὸ τοῦ Λαοῦ στὴ Σοβιετικὴ Ρωσία. Τὸ ἄρθρον αὐτό, βγαλμένο σὲ βιβλιαράκι, ἀπὸ τὸ σοσιαλιστικὸ μορφωτικὸ περιοδικὸν «Κομμουνισμός», πωλεῖται 30 λ. στὰ Γραφεῖα τοῦ «Κομμουνισμοῦ» (Μητροπόλεως 8), στὰ βιβλιοπωλεῖα Χ. Γαλιάνη, Ζηριᾶκη καὶ Βασιλείου καδῶς καὶ στὰ κίβρια.

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ (Ἐκδοσὴ «Τύπου» 1919 Δρ. 2—

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι

—Οἱ Ἀλυσίδες—Στὴν δέσπορτα). Ἐκδο-

σὴ Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. > 6—

ΠΛΑ-Ι' ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 > 3—

Ο ΑΥΤΡΩΜΟΣ (δρᾶμα) > 3—

Πωλεῖονται στὰ «**ΑΘΗΝΑ-Γ' ΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ**

— Ὅπως Σοφοκλῆος Ε.